

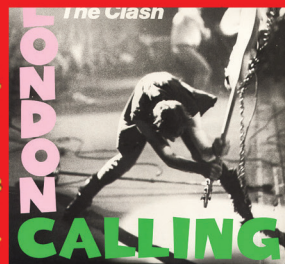
DRAGAN BOŠKOVIĆ

AVE MARIA!

The Indian smiles, he

is his friend.

The cowboy smiles, he is

glad the Indian is fooled.

Now he can exploit him.

Dragan Bošković
AVE MARIA!

Izdavač
Bošković Dragan, Beograd

Tehnička oprema
Srđan Stevanović

Štampa
3D+, Visoka 7, Beograd

Tiraž
300

ISBN
978-86-900290-0-6

CIP - Каталогизacija y публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1
821.163.41.09 Бошковић Д.

БОШКОВИЋ, Драган, 1970-
Ave Maria! / Dragan Bošković. - Beograd: D. Bošković, 2018 (Beograd: 3D+). - 46 str. ; 20 x 20 cm

Str. 33-36: Zuuuuuum: Marija! / Aleksandra Sekulić.
Str. 37-45: Ritam dolaska ili Blaženi samo tiho odu / Časlav Nikolić.

а) Бошковић, Драган (1970-) - "Аве Марија!"
COBISS.SR-ID 257943564

© ova poezija je napisana na jeziku kitova

AVE MARIA!

DRAGAN BOŠKOVIĆ

2018

*Večernja zvona Rima – opisivana stolecima – počinju da zvone pre zalaska Sunca.
Ave Maria.*

*Moj prijatelj, pisac knjige o papama, upozorava onda, na to, i ponavlja,
kako je to zvonjenje, pred veče, za Mariju, najlepší čas Rima.*

*Počinju sitna, pa zazvone sve krupnija, a na kraju se čuju samo ona najteža,
koja bruje dugo i kad su prestala.*

*Moj prijatelj kaže da je to najlepší doživljaj i da, tu uspomenu, treba da odnesemo, iz
Rima, ako nas rat uskoro rastera iz Italije, na sve strane sveta. Ma kuda.*

Kad zvona zamuknu, kaže, nastaje tišina.

*On je uveren da je ta tišina u Rimu, lepša, nego ona sa Spitsbergena,
koju stalno pričam kao da je neka izvanredna pojava našeg globa.*

*Alбанка, koja je marksist, kaže, da je ta lupnjava rimskih zvona prilično glupava
i liči na lupetanje dece po loncima,*

ali je nešto drugo lepo, u vezi sa tim večernjim zvonom zvona.

To je cik i cvrkut lasta u Rimu, kad zvona prestanu i nastane tišina.

She said: Tell me are you a Christian, child?

And I said: Ma'am, I am tonight!

Ja, Dragan, Ivan, Marija,
pozvan i izabran za evanđelje Bogorodice,
koje nam je obećano od proroka, svetih tekstova,
po telu bezgrešno začeto od semena Davidova,
poezijom zavetovano,
kroz koje primismo apostolat i skrušenost,
među kojima smo svi mi,
u Jerusalimu, Rimu, Hamburgu, Londonu, Beogradu,
svima vama mir, mir Blažene, mir Device,
samo akord i melodija dolaska jutra moje Bogorodice
(: *Zdravo, Marija!*),
čija svaka epidermalna ćelija, svaki molekul i reč
postaje receptor za ljubav, beskraj i *Magnificat*
(*Anima mea Dominum!*),
mir vama, miiiiiiiiiiiiir:
Mir njenog: *Dod!*

Jen-dva-tri-dva: Idemooooo!!!

Biću tu kao onaj koji ću biti tu,
na litici buđenja, na uglu ulice
između očiju i ogledala, imena i tela,
biću tu, tu, ovde, kao onaj koji ću biti,
u zagrljaju Bogorodice, na njenim grudima,
doći ću, Bože, *Dod!*, tek ću doći, miran i blag,
i biće jutro, pa večer – dan sedmi, dan prvi, 7AM,
i čašu ću držati, podignutu, u ruci, držaću čašu
(*That's me in the corner!*),
i biće savršen dan, samo perfect day,
i pićemo sangriju, u parku,
hraniti životinje u zoološkom vrtu...
A kasnije, kada padne mrak,
otići ću kući koju još uvek nemam, nemam,

a vi ćete me gledati kao sablast,
kao Sandinistu, hologram, Novi zavet,
a biću tako blag, miran, da, doći ću, mio i blag, *Dodđ!*
Biću tu, biću tu, biću tu!

Da, biću tu, tek ću doći, doći ću,
i grad će biti grad (verovatno Beograd),
Dirty Old Town, Nojeva barka,
a telo – samo epiderm,
kliknuću prekidač (klik!) i ugasiti sunce
(*Koncert počinje!*),
budiću trešnje iz zasede (?), grliće me raskrsnice,
maziću Ural, blago, rukom
(*: Samo Crnjanski je voleo tu izmaglicu*),
odvrnuću muziku, držati čašu
(*da, da, That's me in the corner!*),
ni neba neće biti, neba, biti, neba,
samo Bog, Talking Heads, *Heaven*,
samo white line fever, *Dodđ!*,
samo, tamo, gore, biće dva polumeseca,
govoriće mi, šaputati, prepiraće se ta dva mlada meseca,
(*ne, neću zavijati na Mesec*,
auuuuuuuuu, au-auuuuu, vau-vaaaau!!!!
– ovako zavijam na N'oubliez Jamais i I'd Rather Go Blind),
i jedna strana grada biće crno-bela, druga u boji
(*Duševno oboleli sanjaju u boji, zar ne?*),
i silaziću u prošlost, dole, u Mordor, Had,
i vraćaću se
(*Vratiću vam geografiju bića!*),
i biću Samurai Jack: Džeki, bebe!
(*I, Aku, the shape-shifting master of darkness,*
unleashed an unspeakable evil.
But a foolish samurai warrior

*wielding a magic sword stepped forth to oppose me.
Before the final blow was struck,
I tore open a portal in time,
and flung him into the future where my evil is law!*),
i biću Blade Runner, suze na kiši biću, blues,
i govoriće mi, šaputati, prepiraće se ta dva mlada meseca,
Korto Malteze biću, epizoda *Tango*:

Polumeseć prvi: Misliš da spava?

Polumeseć drugi: Ne!

Polumeseć prvi i drugi (u glas): Ej, Kortu Malteze, šta radiš u Borhesu?

: Imam sastanak sa Fosforitom.

Polumeseć drugi: S Fosforitom? Čudan si.

Polumeseć prvi: A sastaćeš se i sa jednom ženom...

: I ti si čudan: mlad mesec, pa dvostruk i još prolaziš ispod oblaka. Uz to, već treću noć se ne menjaš.

Polumeseć prvi i drugi (u glas): Nikada nećeš shvatiti ko smo mi ili ko sam ja. Ovde u Borhesu sam dvostruk.

Polumeseć prvi i drugi (u glas): I uopšte ne mislimo da rastemo. Sasvim nam je dobro ovako.

: Poznavao sam nekoga ko nije želeo da raste. Mislim da je još uvek u Kensington gardenu.

Polumeseć prvi i drugi (u glas): I mi ga poznajemo.

Polumeseć prvi i drugi (u glas): Probudi se, Kortu Malteze!

I probudiću se, Džek, Kortu, umiti,
ma, nećete verovati da sam to ja
– pa ni do sada verovali niste –
jedva da ćete išta reći
– pa i do sada ste samo mrmljali –
i nosiću bedž (The Clash),
budan ću biti, očesljati se belim češljem i vezati pertle

(mogu se vezivati sa obe strane),
i nosiću starke, crvene, plitke
(*Postoje li neke druge?*),
a stajaću pred vama kao dečak, sa plavim loknama,
sa mornarskom kapom,
kao beba, s pišom
(grlič „unučeta“ vinjaka),
i nikoga više boleti neće ništa,
ništa, ništa, ništa...

A u čaši će biti jermenski konjak, šta drugo, konjak, da, da
(vino mi odavno izaziva gorušicu),
i sedeću na ledenoj sobi
(juče sam bio u njoj),
i znaću sve, dolaziti, doći, i nikada doći neću,
i držaću te na dlanu, draga, *Dodi*,
kao lopticu, kao nebesa, kao malu dojku
(*...malu siku, malu siku, malu siku-sikicu!*),
i dok zemlja bude gubila gravitaciju,
i kosmos se bude vraćao u kaos, Tu-Dum,
samo ću te držati na dlanu, rekoh, hostiju, siku-sikicu
(Prava mera života je ono što stane u šaku
: *Kako ti je tako mala šaka?*
: *Kako su ti tako velike bradavice?*
: *Ništa sam!*),
kao hostiju, kao Clash, kao grad, delirijum, tu-dum, dum,
i biću tu, zauvek odloženo tu, hodaću,
i nije ovo mit, iako ću nositi crvene plitke starke
(*Pa, druge i ne postoje, jel da!*),
hodaću, hodaće patike, cipele, green suede shoes,
dalje, dalje, oh, još više, rašču u večnost, *Like Rolling Stone*,
i biću zauvek odložena reč, *Dodi mi, brzo, brzo, dodiiii!*
i reći ću: *Ni sam ne znam koliko!*

i neću biti mrtav, ne, ne, ne pevam o smrti,
nije to *This is the end, beautiful friend*,
umro sam odavno, i opet, i toliko puta,
da mi je više muka od svih svojih umiranja.

Da, mrtav neću biti,
jer smrt je iznova i iznova reprogramirani kredit,
Begaj, smrti!, nema te, nema
(*Iako, u te dane, tražiće ljudi smrt, i neće je naći,*
i poželeće da umru i smrt će bežati od njih...)...

A kada bi smrti bilo, kada bih umro,
znam, znam, da, to znam,
kada bih, dakle, nestao u onom ništa sebe,
i to ništa, nekim već svojim jezikom,
uspelo bi da dođe do reči i tako milo izgovori:
VOLIM TE

(*Ništa sam, volim!*),
a čulo bi se, kao što će se Red alert čuti,
gong, ring-ring, bas-bubanj zvona sa crkve Svetog Silvestera
(*: Samo Crnjanski je voleo ta zvona pred večer*),
čulo bi se, čuće se, dođi, slušaj, pssst, slušaj,
evo ga, dolazi, treći nebeski bubanj:

DUM-DUM,

TU-DUM,

TE-DEUM:

dum-dum, tu-da-dam-dam, tu-dum, TE DEUM!
Tek nazalno: VOLIM TE!

Tebe, Boga, da, Tebe Boga hvalimo,
(Tebe, Jesi, Jeste!),
jer i ti nisi, i doći ćeš, *Dođi!*,
i bićeš tu kao onaj koji ćeš biti tu
(tako piše u tvojoj starozavetnoj ličnoj karti),

imaćeš lice koje si imao i koje nikada imao nisi

(vitraž u oluji),

i ako je nekada krik bio mesto našeg susreta,

sada ćemo se celivati (usnama Bogorodice),

a između tih, naših usana, plamteće već iskupljena patnja,

a sveti Ispovednik (*Udri taj bubanj, Maksime!*) će vikati:

Evo je, lepo sam vam rekao, istina je stigla,

konačno, budući vek je tu!

jer ni on nije video ono dalje od tebe,

jer, dečaci i devojčice, ne može se dalje od Tedeuma,

i zato u pukotinu krenite, u prolom ljubavi – Grigorije Niski toliko žuri

(Dodaj taj gas, Grigorije, gas, gas, gas...!),

u Nikaragvu, Kampučiju, Jordan, Srbiju,

u Psalam 42,

u *Kvaku* 22,

u Laudeamus,

oprostite, praštajte što padam u jezik, Aleluja, u teologiju,

a samo jurim

(Gas, Grigorije, gas!)

u Laudeamus, Teotokos, Te Deum, TU-DUM,

toliko mi se žuri, žuri, praštajte, molim vas, praštajte,

još samo malo, Aleluja, molim, praštajte.

Da, u knjizi piše da si onaj koji jeste,

piše J i H i V i opet H,

samo slova, slova, slova, HA-HA-HA!

a u plamenu piše da si onaj koji će doći

(omega, lopov u noći),

koji bićeš tu, trešnjom procvetalih dlanova (mala šaka!),

da ćeš hodati, hodati, hodaću sa tobom,

piše i da sam onaj koji će se osmehivati vetrovima, da ću doći

(da, da počinjem tamo gde ti završavaš),

da ću, go, kao David, igrati pred tobom, sine Davidov,

(a svi će govoriti: *Pijan je, pijan, obeznanjen od alkohola!*),
a tvoje lice, Gospode, biće, rekoh, vitraž u oluji,
tvoje kose bele kao sneg,
ti – tek smrtnik kroz koga Mlad mesec,
Mlado sunce izlazi i zalazi,
i bićemo jedno telo, jedan jauk, jedan smeh
(celim telom: HA-HA-HA!),
ali ni tada, dobri moj Isuse,
to neće biti nešto više od velikog šapata blues-a,
od zajedničkog koraka
(*cipelice idu, Isuse!*),
tek ritam talasa Jonskog mora
(*Više volite Egejsko?*),
otkucaj srca pokojne Klanjateljice Krvi Hristove, časne sestre Ines
(*To je tek blues!*),
i grad će sijati sam od sebe, ovaj grad, grad, grad
(verovatno Beograd, možda Berlin, *Dirty Old Town*),
i *London Calling*, prijatelju iz Nazareta,
biće njegova himna,
i Bogorodica će poznati ono što je oduvek znala,
a znala je, znala, trepnula je, znala, trep,
i moje suze, suze radosnice, biće velike kao fudbalske lopte.

A ja, ja,
Dragan, Ivan, Marija,
živ sam, verujem,
i doći ću, doći,
: *Dođi, Gale, s Police on my back* (ni-na-ni-na-ni-na),
ne čekajte me, dolazim, evo me, stižem, tu,
a svet će se vrteti u svojim željama,
tako slatkim, sitnim, malim lažima,
a dubina će me dozivati, *Deep Calls to Deep*, evo me, dolazim,
i ništa neće biti isto, kao jutarnji kapučino na tako lepom trgu na Severu,

i sve će biti isto, kao u kafiću *Heaven*,
kao letovanje na srednjem prstu,
a kažiprst, Atos, u izmaglici slutnje, pokazivaće:
tamo, tamo ćeš doći, bićeš tu,
u OBLAKU NEZNANJA, kumulonimbusu ljubavi
(i biće to slobodan pad u sebe, tebe, mala, u ništa),
jer ljubav se vidi, jel da?
(*Vidi, vidi, vidi je!*),
ona ljubi, ljubi, ljubi, ima lice, prezime i ime, ljubi,
oh, Gospode, *Lord, Lord, Lord*, vidi, ima lice, ime
(ni-na-ni-na-ni-na)
ona ljubi, ništa sam, volim, dolazim, tu...

I sve će isto biti, kao more, *Heaven*, i neće,
kao predrevni vetar, biće,
koji noću sa pučine doleće,
i radije bih bio slep
nego da vidim kako nikome stići neće:

*Kad neko bdi,
tvoje snage treba dobro da se čuva:
predrevni vetar s Baltičkog mora ti si,
što za besmrtnost samo duva,
ovamo prostranstva čista
sručujući iz daljine...*

*O, kako te oseća samo
(Samo da te osetim, samo sve!),
smokva što lista
gore, sred mesečeva puta.*

Oh, kako me samo oseća ta smokva
što između dva polumeseca lista,
i biću radije slep
nego da gledam kako nikome prolizati neće.

Da, da, lepo je bilo živeti ovaj svet, lepo,
i tako je lepo opet doći, nekako mnogo lepo,
drugačiji, dolazeći, iznenađen sobom,
tek prosjak, lotalica, beskućnik, ništa,
i neuporedivo lepo je što će me,
rumena od iskrenosti,
ona gledati tako milo, čudesno milo
(Uma Thurman ima ukus mafina od borovnice!),
lepa kao jutro, kao tog jutra dan, bila je, biće,
i tako je lepo osetiti, opet, i opet
(Samo da te osetim, samo sve!)
kroz pocepane rukavice jagodice njenih prstiju na licu, lepo je,
tako grčki, rimski, hrišćanski, bilo je, biće!
ATTENTION, PLEASE:
Konzerva je otvorena, a ni otvarač potreban bio nije
(*She's in parties, It's in the can*),
iako je i on, otvarač, bio lep, lep, tako lep:
a lepo je, Gospode, tako lepo, lepo, leeeepooo...

Ali, pre toga, oprostite, odrekli ste me se
(Što je u redu!),
i zato vas grli nemir
(I to je u redu!),
odrekli ste me se, odricali toliko puta
(U redu je, bre, u redu!),
zaboravili da sam rođen februara, šesnaestog
(F-16),
zaboravili da sam se lepo oblačio,
da sam bio profesor, makar toliko, molim lepo
(i to je to, tako jeste, tako će biti, i tako se zalomilo),
ne, neću doći da bih sakupljao vaše suze
(u čaši je, sada, šardone, gorušice nema),
bio sam tu samo da bismo se rastali

(Uvek je teško kada čovek nešto napušta,
dobacuje Ivan V. Lalić),

i opet našli, da bismo se prepoznali,
a doći ću, biću tu, da biste i vi došli,
visoki kao oblakoderi, teški kao zemlja,
sinovi i kćeri noći,
da biste spoznali da nikada voleli niste,

(Ljubav je došla, oduvek kucala na vrata, kuc-kuc!),
da je stereotip ljubavi jači od ljubavi,
stereotip istine od istine,
stereotip života od života,
da biste shvatili da ste lagali

(Oh, kako smo to šarmantno radili!),
sebičniji od divljih mačaka,
da bismo se prepoznali, da, da,
da biste prestali da pijete lekove
(kojih ima više od bolesti),
da biste prestali da umirete od gripa,
i konačno izdahnuli,
ne bi li smrt potvrdila da smo se poznavali
(smrti nema!),
da ste, možda, ipak malo i voleli
(ni ljubavi nema!),
ipak malo, malo, tako zanemarljivo malo.

I vrtećete se u krug, vrteti, vrteti,
i, kao saputniku,
iznova ćete mi poveravati izmaglice iz Flandrije,
vratolomne silaske u sebe, pripovesti bez kraja
(Znaš li ko je ubio Lauru Palmer?)
a ja neću više klimati glavom nego ću je skinuti sa ramena,
umesto nje staviti mesec
(dva polumeseca, to Mlado Sunce s visine),

i osmehivati se senkama, ubicama, brodolomcima,
a vi ćete se vrteti u krug, vrteti, fijuuuuu
(jedan korak napred
šest koraka unazad
šest koraka unazad),
vrteti u krug u hotelskoj sobi bez zidova, u Blue velvet-u,
u svom grudnom košu, monaškoj ćeliji od skeleta
(jer hoteli i ćelije su lebdeći domovi
svih onih izgubljenih u prevodu),
i dočekaće vas recepcionerka,
bez frivolnosti bečlijki, Evdokije i sličnih:
*„Dragi gosti, pijte vinjak,
kako kaže Danilo Kiš, našte srca,
i to ne zbog onoga što uslovno nazivamo dušom,
pijte vinjak da biste znali da ste bili domaći!“,*
da, da, domaći zadatak će vas dočekati, nejednačina bez rešenja,
a ja, ja, ja ću sve ostaviti u svojoj sobi
koju imao nisam, nemam, nikada imati neću
neočekivan, nepripremljen na sebe,
i biću mrvica duvana u džepu od jakne
časoslov zaboravljen na železničkom peronu,
zgužvana posteljina koja je upila oznojene udove,
doći ću, srećan, negativ sopstvene biografije,
tek Mlado sunce koje zalazi na vaš vrat.

Slušajte pažljivo, dame i gospodo draga, slušajte
(*Led je krenuo, gospodo porotnici, led je krenuo!*):
Jutra će biti razbacana po telu dečaka,
i rođenje i smrt nam neće dugovati ništa,
doći ću, noć će trajati nedeljama,
ali neće biti melanholiije severa
(*severa, severa, severa...*),
i pod kožu nam neće zavlačiti prste samoće Baltičkog mora

(*mora, mora, mora...*),
samo će nas maziti jagodice prstiju Hiperboreje,
i biću tako skrušen, skroman, mrvica, ništa,
nestajaću u poniznosti, nevinosti, devičanstvu,
i imaću temperaturu 37.5, produžetak ćutanja,
i Tužna vrba će šetati mojom ulicom
(u crvenim, plitkim, starkama),
i čuće se: *Thank you for the memory!*
(*mory, mory, mory...*)
i: Prolistaj u mojoj materici!
(*ci, ci, ci...*)
i: Dao sam ti prazninu, dao sam ti sve!
(*: U meni raste još jedna soba, rerna, stan...*)
i čuće se onda, ovako, redom:
Hüsker Dü, *Dajen*
(*Dajeen, Dajeen, Daaajen, Daaajen...*)
Džudasi, *Breaking the Law*,
Joan Baez, *Ghetto*,
Grobnica za Borisa, čovječe,
Džem, *Town called Malice*,
Jam, *Down in the tubestaton at midnight*,
Janis, *Me and Bobby McGee*,
Tom Džons, *Dilajla*,
Josipa, *Gdje Dunav ljubi nebo*,
Šarlo Akrobata, *Rano izjutra*,
Dž. R. R. Tolkin, *Gospodar prstenova*,
a posle i *Love will tear us apart*,
Stairway to heaven,
Stend baj mi...

...A kada bih bio pesnik, kada bih bio:
Bogorodica, *Proud Mary*, Mala Šaka, sa rukama deteta,
došla bi, evo je, u zveckavim cipelama dolazi (zvec-zvec),

(*Sve se ubrzavaaaaaaa!*),
uz damar bubnjeva, tu-dum, trrrrrrrrr-bum-tup-csssssss
(*Udri taj bubanj, Alfonso!*
Izrastajte, srca! izrastajte, pretkomore!),
dolazila bi, idu starkice, dolazi, dolazim, hoću, evo me,
i zato biću tu, pesnik koji ću biti tu, timpan i doboš,
a nosiće me GBH-ritam:
cs-cs-cs-cs, tup-tap-tu-tu-tap-tup-ta-tu-tu-tap
oluja, spitfajeri u brišućem letu,
nosiće me Bogorodica, nosiće nas, ritam i bluz će je nositi
(*Znao sam, znao da ću je sresti,*
i da će vazduh biti trudan od Blagovesti...),
nosiće nas ritam koraka, hod
savršeno usklađeno zveckanje
poludobokih crnih cipela i tup-tap zelenih kripersica
(*tup-zvec-tap-zvec*),
i Bogorodica će me držati pod ruku (klik),
a cipele, crvene starke, će ići, dolaziti same,
a pesme, pesme, ove pesme, deca će naša biti,
ritam naših koraka, nerođene devojčice, deca
(*tup-zvec-tap-zvec*),
one će učiti da plaču, smeju se, plaču,
i to se neće pevati, to se – *Ajmo, Lazo!* – „ne poje“,
samo šumi, šššššššššššš, kao more,
da, more, draga, more, nevermore, more
(*A more, stakleno more, posta krv*),
kao sedativ, ssssss, kao Atos, Sandinista, katana Samurai Jack-a,
kao hurricane nosiće bestraga i turiste i Srbe:
Odrastao sam pored vode,
sve mi je rekla, ja – njoj,
i zato živim gradove – a ljudi se dave u rekama,
i dok Beograđani prže roštilj – ima li besmislenijeg jela od roštilja,
šetam ulicama, Kreuzberg-om, idu cipelice, gladujem, šetam,

štekam kintu za pivo
(deca Istočnog Berlina su askete, deca grafita:
Kapitalismus ist ein Schweinsistem!),
sastavljam ovaj grad od kockica sa disco-kugle,
koje sijaju kao dečije oči.

A pisaću i tada, kada bih umeo, znao,
kožu, kožu ću prevlačiti preko mesta gde jesi i nisi (klik),
pisao bih da umem, da sam pesnik, a nisam,
ništa sam, volim, pisaću, biću,
napraviću neki jezički trik, tek mangupski štos,
a moji stihovi biće uragan,
a reči ostalih pesnika biće
ne porušene kuće, nego kese iz Maxi-ja
(koje posle bakice skupljaju, peru i suše na teresama),
a kada bih bio pesnik, jesam, biću,
taj tren, tako dirljiv, zapisao bih, pišem, zapisaću,
taj tren bi došao,
(a već je tu, došao je,
i to baš zato što nisam, ne znam, nije),
i došla bi, došla, evo je, Bogorodica dolazi, dolazi pesma,
evo je, tu, tu, došla je, *Dodi, beBooooo!*,
kao dažd, najezda skakavaca, olujna noć,
crveni polumesec na obodu čaše,
i više nas ništa ni mm razdvojiti neće
na još jedno jutro, život, jedan dan:
A brodovi, oni će prolaziti,
a lutalice, pa one će lutati,
a deca, deca će od kockica sklapati ovaj disco-grad.

I biću vetar, biću tu kao onaj koji će biti vetar
(*One more time in the ghetto...*),
i tišina velika će biti

(trajaće pola časa, jednu bocu vina),
i sastaću se sa jednom ženom
(kako je rekao Polumesec prvi),
i sunce neće sijati
(sećate se, isključio sam ga, klik),
samo će ona zapaliti cigaretu
(da, da, brzo, sećate se, kao da nešto krade),
i uz poslednji udah dima, podignuti nos
(Namćor, rekoh vam!),
i prošaputati: *Kada ćeš mi doći?*
Samo ona više neće biti Gospa s oreolom,
niti će imati tri crvene ruže na grudima
(one su procvetale u srca),
i stvari će se smanjiti, biće tako male, smanjićemo se i mi
(u ljubavi se sve tako brzo smanjuje,
ljubav je ono što može da stane u malu šaku,
trunčica, tek mrvica je ljubav),
i bićemo bubamare koje očima samo jednom trepnu: trep!
(Ashi and Jack),
i ješćemo male karadorđeve šnicle,
baš male, majušne kao smoki
(*Ne plači, dragi!*),
i dok se budu čuli Fingers-i, i XTC,
i dok Strummer i Jones budu urlali *What's My Name*
(i oni će doći, stajaće pored mene),
naša tako mala deca već će hodati,
od kockica sklapati ovaj grad – zapisano je – ovaj kosmos, svet,
našoj deci ćemo sklapati oči na večni san.

A ona, ta devojčica, sa buketom cveća,
pucaće od estrogena
(: *Gde je ova žena bila do sad?*),
i osećaću je čulima koja ne postoje

(Pričaće mi kožom,
videće me, čuti, unutrašnjom stranom materice...),
a *m m m* će značiti „ljubi me“, „gde si pošao“, *Dodi*,
i biće toliko neuporedivo
(a neuporedivo je samo ono
što se prvi put u životu radi),
i izmešaće nam se telesni sokovi i mirisi, uffff,
i neće više svickati lampica na telefonu
(majušna ljubičasta lampica),
i neće se više čuti *zu-zu* vibracija:
srce će kucati *zu-zu, ja-ki-ca*,
i umećemo lepo da kažemo: izvini-hvala-volim,
i šćućurićemo se, u gnezdu, sakriti iza smederevca
dva šugava i olinjala mačeta
(I Hrist je rođen šugav, u štali, pored vatre!)
: Šapica i Flekica, dva polumeseca, drago nam je!
(*I stvori Bog, muško i žensko stvori ih!*),
i pipkaćemo šapicama oko sebe, *m m m*
šuškati se jedno uz drugo
(*: Koliko se vi volite, bre!*):
I dok delovi plafona budu otpadali pod udarom raketa,
i dok budu odjekivale detonacije, BOOOOOOM, detonacije
ljudi će ležati, mrtvi
(*mrtvi ljudi se mrdaju!*),
a zemlja će gubiti gravitaciju, i kao kamen padati u bezdan
(samo jutarnja zvezda ima ključ bezdana),
i kada sa oblaka Isus bude kročio na taj kamen,
ljudi više neće biti,
(*U početku stvori Bog zemlju!*),
a videće njegove oči, vidi Isuse, kako između planeta lebde
(*U početku stvori Bog nebo!*),
smederavac i dva šugava mačeta.

I tada ću voleti, konačno voleti,
voljen ću biti, znaću da volim...
I neće biti više nikakve dijalektike, um će se smiriti,
sve će biti prosto kao kva-kva,
i biće godina nulta, veliko iščekivanje,
 (: *Samo zakopčaj jaknu, molim te!*),
iznova ćemo se roditi, promeniti oblik,
izrašće nam krila ili škrge
 (*I stvori Bog sve žive duše što se miču!*),
i počećemo život iznova, kao potpuno nova bića
 (*Vidi, vidi, stvaramo svet!*),
i gledaćeš me kako vezujem pertle, umivam se (prvi put),
i nećemo sedeti na betonu da se ne prehladimo,
i gledaćeš naše cipele, dolaze, idu same
 (tup-zvec-tap-zvec),
i starićeš uz mene, Šapice, ə ə ə,
i zasadićemo na terasi ledene muškatle i bosiljak,
za mene – dan i noć
 (*I stvori Bog dan i noć!*),
i mazićeš mi potpuno sedu bradu, *m m m*,
i brijaću se kad poželiš
da vidiš onaj mladež na desnom obrazu,
i ti ćeš prestati da se farbaš, da mi budeš lepa,
a sadićemo i narcise, žute, od papira, origami,
i poleteće iz neke bare čudesno lepe ptice,
izgledaće kao ždralovi,
a imaće indigo i zeleno perje, poput paunova...
 (*I stvori Bog sve ptice krilate po vrstama njihovim!*):
I večnost će svitati...

I u osvit večnosti, u to naše narandžasto jutro,
zapisaću kako noću plaću nevidljivi avioni,
a plać će zvučati punk, funky, reggae, jazz, gospel,
ma, rockabilly, dub, rhythm and blues, calypso, disco,

i uzeću međunarodni *Red letenja*,
i zapitati se: *Should I stay or should I go*,
i tada, samo tada ću onu jutarnju zvezdu nad Beogradom, Berlinom
nazvati Marija, Tereza, nikako drugačije,
i tada više neću pisati o ocu, neću pisati pesme,
samo ću upaliti svoj brand new Cadillac,
i pustiću Merley-jev *Survival*, longplejku
(što od prethodnih slušanja pucketa kao vatra),
i neće biti jesen, nostalgija bez smisla,
i stići ću over the Rainbow Bridge,
na Patmos, u Kreuzberg, u Twin Peaks,
tamo gde dečaci nikad ne odrastaju,
tamo gde se mesečina ne vidi, ne čuje se ništa
(ništa osim *The Sound of Sinners*),
i klopaćemo načos, krilca, pohovanu mocarelu,
i molićemo se Tudumu,
i „Aleluja“ ću prevesti kao „Lost in the Supermarket“
(*Konačno, konačno me možete čitati kako hoćete!*
Ova poezija se čita jagodicama prstiju!
Knjiga će vam u utrobi biti gorka, u ustima slatka kao med!),
i kliknuću daljinski – *Remote control*,
i u sekundi premotati celu svoju autobografiju
(*Zašto, zašto, zašto uvek ispočetka?*),
i, puna srca, mirno reći: *Hvala, Gospode!*

A pesma, ova pesma, tu je i tek će u svitanje doći,
obnažena, obnažila je sve
(*: Što napisah – napisah!*),
jer ona je samo ritam dolaska, ritam kanonada
(*Musha ring dumb a do dumb a da!*),
rodila je vetar, i nije rodila Boga,
samo je, lopov u noći, krala reči, razbacivala se sobom
(i niko je nije razumeo, neće razumeti, niko),

a ja ću biti srećan, veoma, kao Isaija srećan,
bez straha, slobodan od sebe
(ništa sam, volim),
i biće mlad mesec, dva – stubovi koji podupiru noć,
i čuće se Kraftwerk, muzika novih, budućih, trećih bića,
a vi, bolesni i budni od srpskog jezika
(koji nas pretvara u malje ispod brijača),
u epilogu ove drame dolaska, ove moje pesme
(pronađene u potonulom Disovom koferu),
slušaćete fijuk kometa, fiiuuuuu,
i dok drveće svetli u tami,
okrenućete oči ka meni, njoj, tim dolazećim bićima, biću tu,
kroz nemoguću poeziju o polupanima a živima
(*Lose This Skin* i *The Magnificent Seven*),
a reči, oh reči, pa da, biće vam u ustima med, u utrobi oganj,
i u želucu će vam se vino vraćati u grozdove
(koji će krasiti jednu od Dionisovih glava),
i budićete se obliveni znojem
(*tvoj poljubac je tako sladak,*
tvoj znoj je tako kiseo),
grčevito otkidajući dugme na pidžami.

I pisaće u knjizi: nikada niko nije, niti će (Gospod će);
i piše: ne znam koliko, niko znati neće (Gospod zna);
i: samo tvoj sam (Gospod: *Vaš sam!*)
i: ne dam te, nikome, nikada (ni Gospod ne da!);
ne, ne, ne, ne, ne, n n n n nikadaaaaaa,
ni sebi samom, tebi samoj (ne dam te, Bogorodice!)
(*Neka rastu srca, tako brzo, treće, četvrto, neka rastu!*),
i: biću tu, bićemo, s nevinih daljina, s očima zvezda
(oh, dosadnih li, tako lepih metafora!),
s krajem sveta u sebi, s osmehom na usnama umesto reči,
koje peku grlo kao šumadijska brlja

(ooooh, dosadnih li, tako lepih metastaza alkohola),
biću tu, niko neće, niti će, *Dodji mi*, dolazim, hodam, drugačiji i novi,
i budna ćeš biti,
i oči, suze, će biti tako budne, tako lepe, trep,
i voda će govoriti, da, da, govoriti, šmmhmm, šmmmm
(*Are you talkin' to me?*),
i biće lice u pesku, na vodi, slanoj vodi, Jonskom moru
(*Više volite Jadransko?*),
biće lice, tvoje, moje, dodirivaće ga jagodice prstiju,
i sijaće oči, *drip drop drip drop drop drop drop*,
i sirene će zavijati kao pregaženi psi
(tako zavijam na uvodne taktove *I'd Rather Go Blind*:
uuuuuuu, auuuuuu, grrr, auuu, vov-vov, av-av)
jer nemam gde da odem, *Dodji*, evo me, ni mm, ni m od tebe,
i sijaće oči, isperutani obrazi,
i imaćeš ruke, pocepane rukavice, jagodice prstiju...

I biću tu, Bogorodice, *m m m*,
rano izjutra ću biti, bićemo mi, *čudo će biti*,
za sve puste ulice doći će naše cipele, patike, naš hod,
doći ćemo, u crkvu Svetog Spasa, Poljsku, smederevcem,
dva mačeta će doći
(*Mir Hristov!*, rukovaćemo se),
i neće nam biti potreban Beli kašmir,
ispijaćemo destilat decembarske kiše,
rakiju od 17 gradi zrelog rajskog voća
koju peče skinhead, Jahve, Bog
(*: Mala, sipni jednu bogovaču!*
: Long Island ice tea????!!! - Ne hvala!),
a voziću Mitsubishi-ja (brrrrrrrrrm!),
možda konačno Mustang-a (iiiiiihhhhhhh!),
sa otvorenim prozorima
(*Dodaj taj gas, Gale!*),

i moru puštati SOD (dždždždždždždž)
(Gospodnji glas je huk okeana),
ili Kreator, možda Upright Citizens, Codex of Deth,
(jer tako su, piše u Pismu, zvučale trube Jerihona:
bi-biiiiip, brrrrrm, iiiiiiiiii!),
jer tako zvuči Te Deum, *I'm the hunted*,
himna dolaska, hardcore Salut
(*Bogorodica je najbrža od svih svetih, zuuuuuum m m m!*),
i žene će biti žene, deca samo deca,
mrtvi će hodati, snebivajući se da govore, da kažu bilo šta:
poezija kraja dolazi, samo muk
(*Sedmi pečat je otvoren,*
tišina na nebu već traje oko pola časa),
i *Lament nad Novim Beogradom* dolazi,
slušajte lament, URBI ET ORBI,
Lament nad Berlinom!

A kraj, kraj neće doći, ne, ne, ne
(jer kraja *nema, nema, nema!*),
i u nedelju niko doći neće, neće doći, ne, ne, ne
(nedelje *nema, nema, nema!*):
i svako veče Dunav teče, teče Dunav, ne, ne, ne
kraja nema – samo tirkiz i brzina mora, da, da, da,
u kosi moje drage, mojih snova, da, da, da
(*Ne ulazi u svoje snove, ne budi sam,*
gledaj, vidi, vidi, evo cveta dlan našega Boga,
dva klikera je sve što mogu da ti dam
(sočivo moje, stakleno oko tvog dede),
i sva jutra života moga.)
ne, ni dana nema, noći, nije ih ni bilo,
(*nema, nema, nema!*)
i, da, upoznaćemo, rekoh, prvi put jedni druge
(Dragan, drago mi je, Ivan, Marija,

Zdravo, Marija, drago!),
i konačno ćemo imati samo jedno srce, ne dva, tri, dva, ne, ne, ne,
i sijaće jedan polumesec, ne dva, ne, ne, ne,
i, ne, *Aku, bebe*, neće više vladati vremenom,
i neće biti razlike između juče, danas, sutra, ne
(vremena *nema, nema, nema...*),
da, Amen: *nemA, nemA, nemA*,
samo biću tu, da, da, da, *Aleluja*:
Lu (Andreas-Salomé), Lula, Luja, duja, tuja, truja,
Lu, Lu i ja, i tog svitanja, novog, melodija...

Da, oduvek me je zanimalo
kakva će biti ta melodija svitanja, himna dolaska, nebesa,
i uvek sam je osećao u speed-u, trash-u
(ljubav je tako brza i beskrajna),
da, rekoh, Kreator, Upright Citizens, Codex of Death,
trube Jerihona, trubači Apokalipse,
sedam gromova, Te Deum, *I'm the hunted*,
a vremena više neće biti, nema, andeo tvrdi, rekoh vam
(i biće vreme, i vremena, i pola vremena),
i pokrenuće se Gospodnjim dolaskom brzina, *Doći ću*, brrrm, brziinaaa,
i kada dostigne ubrzanje ljubavi
(dždždždždždždždždžd),
ovaj svet će nestati, nestaće materijalni svet, fijuuuuuuuu!
i doći ću, ona će doći, brža od brzine svetlosti, zuuuuuuum,
i pesme će postati nevidljive i lepe,
slova će se ispisivati na svetlu, vetru, krilima anđela,
doći ćemo, ljubavi, na talasima nebeskog hardcore-a,
i preći ćemo u večnost, draga
(*Bogorodica je najbrža, zuuuuuuum, m m m, trep!*),
tako mirni, lako i tiho, bez zvuka, kao Alisa u zemlju čuda:
Evo, vidite, kako vam se mit o apokalipsi ruga,
izneveravajući vaše očekivanje karakterističnog dekora,

*jezivi galop smaknuća i akustični bekgraund:
Blaženi, kao Cohen, samo tiho odu!*

Da...: Samo, tiho, odu...

Zato, idemooooo:

Biću tu kao onaj koji ću biti tu,
tih ću biti, miran, pesma, onaj koji ću biti,
na predvečerje života nasukani kit, Strummer-ov sin,
a London će biti Beograd,
Beograd – Memphis,
Memphis – Jerusolim,
a u pesmu će ući – toliko puta sam to ponovio – jedna prelepa dama
ona, da, da, ona, Bogorodica Beogradska, da
(Milena,
ja – Miroslav,
naša ćerka Milica
Nepobedivo srce, Mirjam),
i tepaću joj: *Serpentine, mmhm, Serpentine, grrrrrrr!*,
šapnuću joj, na uho, samo ime, njeno, svoje, ime naše,
a, ipak – ćutaću, pssst, ma, ššššššš,
ući ću na vrata sobe
(na vrata, kuc-kuc, knock-knock, na vrata),
jabuke će biti na stolu,
plava flaša i dve čašice rakije
(ne Smirnoff, ne crnogorska loza),
i kutija belgijskog keksa
(otvorenog dna otvaračem za konzerve,
: *I on je bio lep*),
i sve će menjati boje, agregatno stanje, ukus,
i brodovi iz luke će trubiti:
tu-tu-tu-tuuuuuuuuu!, pssst!, ljubi me!,
i koraćaćemo (tup-zvec-tap-zvec) kao jagnjad

(a cipele će ići, u ritmu, čvrsto, rešeno, jako (klik)
i Bogorodica će me držati pod ruku,
i poljupci će biti tako slatki, ni usne neće biti potrebne,
i neću halucinirati, videću, gledaću,
očima dalekim, zenicama Jana Curtisa,
gledaću Bogorodicu, sebe, jedno smo, tu.

I svet će tada biti Bog, biće *Svet, Svet, Svet*,
doći će Bog, kao što je oduvek dolazio, Gospod, Savaot, Bog,
Svet, Svet, Svet,

i Janis će biti, histerična i kikitava,
i bez nogu sin jedinac Mrs McGrath,
i stepenice će ići samo naviše

(na Armagedon, do mansarde, na Heaven),

i tri puta će zasvetliti žuto, pa crveno,
i proći ću i tu raskrnicu u svojoj glavi, u vama, tu sam, tu,
u vreo dan: *British people in the hot weather!*
na kraju, početku, nikada započetom početku

(*Novo nebo i nova zemlja biće,*
jer prvo nebo i prva zemlja prodoše,
i mora nema više.),

u vreo dan biću tu kao onaj koji je već tu,

(- *Kada ćeš mi doći!*

- Evo me!

- *Doodiiii!*

- Ma, ma, ma, bebice...!!!),

kao klinac sa pišom, dečak na noži

(*Da, doći ću, došao sam, Amen, tu sam, tu*),

„Dođi, Bogorodice, jutro moje, trep!“

- peva na Sionu sto četrdeset i četiri hiljade devstvenika,

evo me, došao sam tu kao onaj koji sam došao tu,

tu, tu, tu, tu, tu-dum, tu,

jutro je, vreme je, jeste, tu sam, tu:

Mir vama, predragi, mir njenog *Tvoja sam*:
Miiiiiiiiiiiiir!

*(TVOJU SMRT, GOSPODE, NAVEŠTAMO,
TVOJE USKRSNUĆE SLAVIMO,
TVOJ SLAVNI DOLAZAK DOČEKASMO!)*

A onda, new wave, *The Passion of Lovers* (2X):

*Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Biću-tu-kao-onaj-koji-će..
Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Biću-tu-kao-onaj-koji-će..
Tu, tu, Tu-dum, tu, tu, tu, Tu-dum...*

I, za kraj, blues:

(bas deonica, bom-bom-bom-bom, brejk)

*Biću tu, bejb,
biću tu-tu-tu-tu-tu-tu,
ja biću tuuuu,
da, da, da, biću tu, biću tu,
i kiša će, krv, kap-kap, drip-drop,
padaće kiša, krv časne sestre,
i sve, beboooo, sve,
sve će bit' lost in time.*

*Da, biću tu, tu, tu, kao replikant biću tu,
and all those moments, and my life
– kiša je, ne plači, mila, m m m, evo me, dolazim –
will be lost like tears in rain.*

*I bićemo plavi, da, da,
plavi, blaue, blond, oh bejbi, blue,
i biću samo out,*

*samo skin, samo skin of my out of my skin,
i perfect day je,
right time to you, to me, to us, to die,
like animals in the Zoo, my dear,
like fingers at the end of time...*

*Da, biću tu, tu, tu, kao replikant biću tu,
and all those moments, and my life
- kiša je, ne plači, mila, m m m, evo me, dolazim -
will be lost like tears in rain.*

(sad solo, zviždući, fiju-fiju-fiju-fit-fifijuuu,

a onda opet new wave, *At Home He's a Tourist*):

*Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Biću-tu-kao-onaj-koji-će-biti-tu
Tu, tu, tu, tu, tu, tu, tu, tu, tu
- like tears in rain.*

Hvala vam, hvala...i... i... i...

I pozdrav mojim jagodicama, Draganovim

(ovako stavljam otisak prstiju u svakoj poslanici: G A L E),
pozdrav onog Ivana Marije koji je tu kao onaj koji je tu,
u tročetvrtinskom taktu vremena

(tup-zvec-tap-zvec),

u 7:l za Nemačku,

u akordu njenog *Evo me, došla sam!*,

u A-molu molekula i reči

u miru Marije, Device:

Zdravo, Marija!

Pozdravljaju vas i moje saputnice, prateći vokali,
Tekla, Janis, Etta James...

(Svetla pozornice se gase...)

Evo i mene, tu sam, Bogorodice, evo nas, vidi, ništa smo,
na zemlji, u prašini, šugavi, kod porušene fabrike, *m m m*
(: *Koliko se vi volite, bre!*)

tu, u ljubavi, miru i beskraju,
gotovo je, ništa smo, volimo, ovde smo, tu, tu-dum, *m m m*,
jedno smo, ništa, trunčice, tvoja, tvoj, trep, i sve je tu,
tu, tu, tu, tu je sve:
tu-tu (*sirena voza*),
tu-tu (*truba – dečija igračka*),
tu-tu (*prekinut telefonski poziv, fade-out*), tu-tu, tu-tu...

A iz tog beskraja ništa,
konačno i prvi put, na nekom drugom, našem jeziku,
m m m:

*Ave Maria, milosti puna,
jedno sam s tobom.
Blagoslovljena ti među ženama,
izvini, volim, ljubim, hvala.
(: *Koliko se vi volite, bre!*)
Sveta Marija, Majko Božja,
cvetamo, rastemo, jedno smo, ništa, mrvice, vidi,
sada, i u veke vekova. Amen.*

Trep!

Zuuuuuum: *Marija!*

Prema jednoj gnostičkoj legendi koju spominje Sioran, na nebu se dogodila bitka između anđela i, kao u najvećem broju okršaja, trebalo je najpre izabrati front, zatim jedni pobjede, a drugi izgube. U svemu tome, neki odmah ostaše neodlučni. Neopredeljenost, naravno, nikada ne prolazi bez određenih posledica: preostali anđeli proterani su „ovamo dole“ da bi napravili izbor koji nisu mogli „tamo gore“. Izbor koji, kako kaže Sioran, beše utoliko mučniji „što ovi nisu poneli nikakvo sećanje na tu bitku, a još manje na svoj dvostruki stav“. I dok nebo dopušta neutralnost u izvesnoj meri, istorija je, zaključuje Sioran, polje izbora koji se moraju napraviti, otuda čovekova panika da prigrli stranu i zauzme mesto. A sa čovekom, dakle u istoriji, pesnički stanuju uvek i jedino pesnici, od kojih nijedan nikada nije neutralan i opet, nikada na svom mestu. Pitanje tabora možda je ponajmanje pesničko, dok anđeli, i regrutovani i oni neopredeljeni, čak i poetički posve zanemareni, ipak su bliži prostoru pevanja. I sve ovo dugo, predugo vreme, osluškujemo pesnike, poneko se za njih čak i opredelio, premda nema bitke, nema borbe, ali ni druge politike osim ratne. Otuda se postavlja pitanje *pozvanja*, naravno pesničkog, kao da niko drugi ne može biti tako krucijalno pozvan, i to upravo sada, kada ove reči deluju potpuno nezgrapno, anahrono, privlačne još jedino nostalgijom antikviteta. Ali, od Orfeja do danas, samo pesnik pravi taj presudni pokret (on je, dakle, izabrao) i nedvosmisleno se okreće licem ka onome što su Euridike i anđeli, svet i ništa, po cenu obostrane izgubljenosti. „Neka svima kaže kako treba živeti u ovom mučnom vremenu“, davna je i svečana Persova opomena prilikom uručjenja Nobelove nagrade. „Pastir bitka“, „sveštenik ljubavi“, a u savremenoj srpskoj književnosti, *onaj koji će tek doći*. Dragan Bošković, ni pastir ni sveštenik, već sopstvena odloženost onog *kada bih bio pesnik* (*The Clash*), dakle *the vocal* poezije, dislocirajući glas, samoizbrisivi tekst koji se iznova ispisuje zarad jutra koje dolazi, povlašćeni *the vocal* Njenog jutra i zato, *Ave Maria!*

Jen-dva-tri-dva: Idemooooo!

Izabran za evanđelje Bogorodice, odlazeći i vraćajući se da bi kontinuirano stizao u grad (Jerusalim, Rim, Hamburg, London, Beograd), kroz muk i šapat, lavež i smeh, a najviše kroz rock'n'roll, punk, blues, new wave, *Ivan Dragan Marija* je nezaustavljivost, apsolutni proboj, on je *sada* budućeg:

*Biću tu kao onaj koji ću biti tu,
na litici buđenja, na uglu ulice
između očiju i ogledala, imena i tela,
biću tu, tu, ovde, kao onaj koji ću biti,
u zagrljaju Bogorodice, na njenim grudima,
doći ću, Bože, Dođi!, tek ću doći, miran i blag...*

Futur *Ave Marije* i potencijal *The Clash-a* (2016) zapravo su jedno vreme, dominantno početkom, a prevashodno trajanjem.

Mir nastupajućeg sačuvan je celinom poeme, iako njen tonalitet naglašeno oscilira i upravo zbog toga okružuje spokoj bića kao sklonište, kao sigurnosni pojas simboličkog. Kapacitet znaka u Boškovićevoj poemi konstantno se uvećava i modifikuje *ritmom dolaska*; ovde se prvobitno čuju i anđeli i istorija, *Aleluja* i *Kraftwerk*, huk okeana, smeh Dženis Džoplin, sirene i zvuk brodova, škripa točkova (Bogorodičinog *Mustanga*) i dok je sunce ugašeno (*klik!*) sve se međutim, stišava s onu stranu akustike, u blagu vest, u mirni izraz približavanja, u zagrljaj koji *jeste*. Zato je *Ave Maria!* upravo u ritmu *kanonada* (*Musha ring dumb a do dumb a da!*) suma simboličke blagosti, objava jednog *trep* (i to ne „suviše ljudskog“) sa pesnikom koji ne skuplja naše suze, jer ništa nas više ne boli i jer je ljubav najzad *bez dijalektike*. Marija dolazi, iznova, da ne bude ona iz srpske književnosti, već *pozvana* u vrtlog diskurzivnog osvajanja, i nedostupna i odložena, *stići će*.

*Samo ona više neće biti Gospa s oreolom,
niti će imati tri crvene ruže na grudima
(one su procvetale u srca),
i stvari će se smanjiti, biće tako male, i mi ćemo se smanjiti
(u ljubavi se sve tako brzo smanjuje,
ljubav je ono što može da stane u malu šaku,
trunčica, tek mrvica je ljubav),
i bićemo bubamare, koje samo očima jednom trepnu: trep...*

Smatrajući kako ni filozofija ni psihologija nisu posvetile dovoljno pažnje fenomenu nežnosti, Jirgen fon Kempfski na kraju svog jezgrovitog eseja konstatuje: „Ako je strah otkrovenje Ničeg, zašto onda nežna posvećenost ne bi bila otkrovenje Nečeg?“ Pristajući na ono neotuđivo *ništa* sveta, *Ave Maria!* Dragana Boškovića u pro-

cepu između svakog dana i jutra koje tek dolazi, ne samo da je otkrovenje Nečeg, ona je gromoglasno izgovoreno i najtiše napisano *volim te*, sve vreme pevano, nazalno i rock'n'roll. To *volim te* bez ironije, bez Ekovog *naravno, volim te* Marijino, clashovsko, *volim te* svih nas koji smo odustali (iz ljubavi prema Ničem?) otkrovenje je *nežnog* kao ultimativne posvećenosti, kao Nešto poezije i naše *sve*. Melanholija u zavetnom pismu onog koji je toliko puta otišao, ne pevajući o smrti, jer šta je smrt naspram Marije koja u nama sadi srca (drugo, treće, četvrto, *neka rastu!*), spram dlana male šake u koju stanu i *Te Deum* i Samuraj Džek, odjednom je dakle, mirna spoznaja *lepog*, nostalgija bez patetike, nežnost bez sentimentalnosti:

*Da, da, lepo je bilo živeti ovaj svet, lepo,
i tako je lepo opet doći, nekako mnogo lepo,
drugačiji, dolazeći, iznenađen sobom,
tek prosjak, lutalica, beskućnik, ništa,
i neuporedivo lepo je što će me,
rumena od iskrenosti,
ona gledati tako milo, čudesno milo
(Uma Thurman ima ukus mafina od borovnice!),
lepa kao jutro, kao tog jutra dan, bila je, biće,
i tako je lepo osetiti, opet, i opet
(Samo da te osetim, samo sve!)
kroz pocepane rukavice jagodice njenih prstiju na licu, lepo je,
tako grčki, rimski, hrišćanski, bilo je, biće!
ATTENTION, PLEASE:
Konzerva je otvorena, a ni otvarač potreban bio nije
(She's in parties, It's in the can),
iako je i on, otvarač, bio lep, lep, tako lep:
a lepo je, Gospode, tako lepo, lepo, leeeepooo...*

Samo sve je nepokolebljivo izabrano, otvoreno bez otvarača, neutralnost je, dakle, simbolički izopštena, tu-dum!: nema kazne ni stradanja. Kroz blagost koja nam ide u susret, Bogorodica i pesma stižu u istom akordu na samo jedan poziv, bez bola i molitvene skrušenosti, očajja i nemoći, jer pesnik *kada bi bio pesnik* (jeste i biće) *zapisao bi* (i zapiše):

*i došla bi, došla bi, evo je, Bogorodica, dolazi, doći će pesma,
evo je, tu, tu, došla je, Dođi, beBoooo!*

Marija je tu, toliko blizu, divna i blaga, zapali cigaretu i dostigne ubrzanje ljubavi (*trep!*). Najbrža je od svih svetih (*zuuuuum m m m!*), brža od svetlosti, jer je njen tempo jednak proizvodu bića i događaja, poezije i odlaganja. Pesnik kog smo se najpre odrekli (*i to je u redu!*) nije ni odlazio od nas, a dolazi sa Njom, samoproklamovano *ništa* koje se međutim, smanji i stane u malu šaku beskraj, u ljubav, u reči, jer otpočeka, samo je reč. Boškovića nema, *Ivan Dragan Marija* u crvenim Starkama seda u Mitsubishi i „tamo gde Dunav ljubi nebo“, skuplja lyrics i metafore, Disove oči zvezda, izmaglicu Crnjanskog, nedelju Rastka Petrovića, i peva *hardcore Salut* sve dok pesme ne postanu *nevidljive i lepe. Ave Maria!* može delovati i snagom agambenovske profanacije, obuhvatajući mnogo više od toga: ako se u ljubavi sve *tako brzo smanjuje*, ovo kontrahovanje sveta izvan svake političke akcije kao da nam, kako bi rekao Agamben, vraća taj svet „na korišćenje“, a ljubav pesnika, ljubav Bogorodice, odjednom je tako lična, nesamerljiva i sačuvana na dnu kutije belgijskog keksa. *Ave Maria!* ne profaniše sveto, ona ne ulazi u razgraničavanja božanskog i ljudskog, niti anulira same te granice – Marija je *tu*, ovde, u akordima susreta, u bas deonicama *bom-bom-bom-bom* i solo iskoraku *fiju-fiju-fiju-fit-fifijuuu* (dok nas pozdravljaju prateći vokali *Tekla, Janis, Etta James*), i to nesumnjivo znamo, prepoznajemo po nežnosti koju osećamo na jagodicama prstiju (u Njenom zagrljaju), jer tako čitamo, tako nas je fatalno opredelio *The Clash*. Dok sve beži od čoveka, kako je pisao Crnjanski, evo neuporedivog *približavanja*, otkrovenja prisustva, *nežne posvećenosti*.

Zamislimo da su ovi redovi napisani onako kako bi trebalo, staloženo i akademski odmereno, bez hermeneutičke zadihanosti i uzbuđenja. Ali, čak i u tim, ozbljnim uslovima diskursa, potkrade se pokoja emfatična tvrdnja kako je ovo ili ono *važan trenutak za književnost*. Sa tim šta je kome važno na preseku interpretativne intuicije i kognicije, i kojim će stilsko-jezičkim aranžmanom obznaniti trenutak te važnosti, *Ave Maria!* Dragana Boškovića se posve mimoilazi, bez gordosti i buntovnog opiranja. *Ave Maria!* nam se događa, vraća ono što beži, i ono što je već tu, a najudaljenije od nas. Obuzela nas je tiho (onako kako nenametljivo namiri kafanske račune), ali uz trube Jerihona koje, za razliku od nas, nepogrešivo znaju sve o važnim trenucima.

Aleksandra Sekulić

Ritam dolaska ili Blaženi samo tiho odu

Nije tek ma koji dan onaj u kome, ponovo, čitate knjigu poezije *Ave Maria!* Dragana Boškovića. Iznova bliža, brža, milija, lepša, nežnija, potresnija, neuporedivija, svoja, toliko svoja da se pred njom, kao pred dragim licem i imenom, ili kao pred „nemogućom poezijom“, sve daljom i tišom, kritički refleksi iznova stidno povlače. Kao nad tek rođenim bićem, nad njom, osijanog duha i očiju, treba samo, blagodarno i molitveno, pojati: *tako lepo, Gospode, lepo, lepo, leeeepooo...* Kakva su komedija svi moji kritički, ički, čki, ontološki, oški, ški, aparati, ati, ti, diskursi, rsi, si, analize, ize, ze. Kao avioni od papira, podižu se, jedna po jedna deskripcija, zuje, promiču, ali na njihovim krilima tek je po koje slovo, sve je drugo grafitni prah, pepeo, ništa. Usred *Ave Maria!* osećam se kao najsitnija mušica, tek prispela u svet i bezglava od sreće, jer joj se po očnim opnama prvi put razliva najprijatnija svetlost, ali koja o tome neće umeti ni da zzzzzz onako kao što je Dragan Bošković ovde kazao *zu-zu*. Stoga tekst koji čitate i nije okular za ovu knjigu, već samo oblak reči. Iza njega je, ipak, dovoljno radosti, pred *Ave Maria!*, radi koje treba raskriti i to ništa sebe. A ova knjiga to može podneti: *Konačno, konačno me možete čitati kako hoćete!* Ali mada je *obnažena*, jer *obnažila je sve, niko je nije razumeo, neće razumeti, niko*.

Početak januara 2017. godine pročitao sam prvu verziju pesničke knjige *Ave Maria!*, čiji je radni naslov bio *JHVH!*. Ono što je godinu i po ranije, u zbirci *The Clash* (2016) započeto, u novoj knjizi se ispunilo, jer je sve u njoj snažno i nepovratno okrenuto onom dolazećem, zrači tu onaj koji će biti tu. Usred ushićenja, osetio sam koliko je teško govoriti o ovoj poeziji, jer je u času svoje prve objave, iako nedovršena, već bila veoma posebno, nesravnjivo pesničko, emocionalno i metafizičko iskustvo. Napisao sam, tada, poruku Draganu Boškoviću, kazavši da ova poezija „iziskuje mnogo više od toga da se sećamo, ona traži da sve svoje okrenemo izlasku iz ovoga sveta“. Jer u tome je njena probojna lepota: „Naše buduće u njoj već je prošlo i neko neslućeno jutro Božje samoodredbe 'kao onaj koji ću biti tu' sve vreme razarajuće i očaravajuće dira u zenice“. Već tada je, dakle, knjiga *Ave Maria!* bila „i trijumfalna i setna, usamljenička, opraštajuća, ali i ljubavna, ushićujuća, mistična i ironična, blaga i brza, eterična i žestoka!“ A opet, ništa od ovih reči nije moglo ni da proviri u prirodu tog prvog čitanja, još manje da pristupi istini te velike pesme u nastajanju, kao što ni redovi koji

slede neće dodirnuti brod čiji *beli trup klizi po vodi* naših pogleda, osećanja, odluka za poeziju i naših želja za ljubav – *Ave Maria!* Pesničku lađu o kojoj bi svako dobre volje mogao kazati silne, blistave reči, koju mogu, umirujući se rečima Vojislava Karanovića, smatrati za *simbol, za metaforu, za treptaj – u mojoj svesti, ili u jeziku*. Koju mogu uporediti sa *telom labuda*, pa onda videti sebe na *nepokretnoj obali*. Potom poznati, nakon što lađa izmakne, reku *opustelu nenadano* i, zgaslog elana, skupljati preostalo perje što *lebdi u vazduhu*. Pomiriti se, napokon, sa tim da bi o njoj uvek trebalo govoriti bolje, lepše, detaljnije, prijateljskije, nežnije i pouzdanije, sa više dobrote, nego što će to iko ikad učiniti. A ipak, *Ave Maria!* toliko je snažno TU da, uprkos biću pesme koje, kad god pogled krene prema njemu, kao Bodlerova prolaznica, izmakne, nije moguće, pred ovom velikom pesmom, reći *nikad više*. Postoji jedan ton, nadpoetički ton dejstva *Ave Maria!*, jedna munja više, koja čini da zajedno sa bićem pesme ode, kud i pesma prelazi, bar nakratko i sam čitalac. Mogao bih dakle, Boškovićevoj velikoj pesmi, po dovršenom čitanju, da ispovedim: *Zar ću te samo u večnosti ponovo sresti?* I to bi bilo tačno. A ipak, ne iskustvo razdvajanja, izmicanja, već iskustvo pripadanja ovoj pesmi i skoka u nju, doživljaj vrtoglavice u njenoj blizini, brzini i lepoti, otkriće vlastitog uranjanja u pesmopad, slivanja sa pesmom, razlivanja sebe kroz stihove ono je što iskustvo njenog čitanja čini umirenim, zadovoljnim, punim, jer – pesmi se može pripadati! Ne na tek jedan dan, izgubljen sam, poput Čamila, za svet, za istoriju, zapao u ništa sebe, ali na novi način zadobijen za sebe – sa očima usred stihova *Ave Maria!* Usred jedne večnosti za koju sam nem i slep, ali koju, dok mi stihovi Dragana Boškovića govore, osećam da mi ta večnost, u kojoj sam, otvara zenice, da mi šapuće, da mi dopušta da, stihovima *Ave Maria!*, i ja progovorim. I, zaista, kad bi se govorilo, samo bi *ovim* stihovima trebalo govoriti.

Ave Maria! počinje iz poziva, iz osećanja da je poezija kao odgovor nastavljanje poziva. Mariološki horizont otvoren je kako bi se pesničko biće nove knjige jasno odazvalo onome što mu, kao knjiga *The Clash*, prethodi, kao i onome što mu, kao *Marijino Dodil!*, predstoji. Ako je *evanđelje Bogorodice* svima *obećano od proroka, svetih tekstova*, otkuda dolazi poziv i izbor da se u tome obećanju on, Dragan, ispuni? Nema teoloških mistifikacija, reč je o poetskom zavetu u kome kroz akorde i melodije, kao priziv i rad same poezije, kao što je završnom pesmom zbirke *The Clash* i bilo najavljeno, njegova Bogorodica dolazi – i već je došla! – a pesničko biće, pronašavši se u tom dolasku, sebe sakramentalno vraća ljubavi, *pesmi-i-Mariji*. Zato *ja*, subjekt, Dragan,

*čija svaka epidermalna ćelija, svaki molekul i reč
postaje receptor za ljubav, beskraj i Magnificat,*

ne samo da može da krene u susret Bogorodici, već u taj susret koji pesma već jeste poziva i sve nas, menjajući onim što živi sebe, menjajući poezijom i Bogorodicom koja kroz poeziju dolazi i čitaoce. Kada se *mir njenog*: *Dođi!* prelije na nas, već na prvoj stranici ove velike pesme – i u kojoj se, što je brža, sve više smirujemo – onda je teško sabrano misliti o tome šta čitate, jer ono *Jen-dva-tri-dva: Idemooooo!!!* i ono *Biću tu kao onaj koji ću biti tu* postaju zajednički izlazak, pomamni ples u višeglasu, zajedničko (a opet samo njegovo) *biti* u onome što će biti. I nema više povratka u neku uzdržanu, akademsku, „objektivnu“ misao. Nas takvih više nema! Počinje zarazna sloboda od sebe samih, kada *tu* više nije ni u očima, ni u ogledalima, već između njih, ni u ulicama, već na njihovom uglu, ni u budnosti, no na litici buđenja. I sve to, između stvari, na rubovima sveta, na liticama svesti, slobodno od slika, od odnosa, od sebe, postaje moguće za nešto odista drugo, pa kad na Božje *Dođi!* istinski odvratimo *doći ću, biću tu*, onda će to biti *u zagrljaju Bogorodice*, na njenim grudima, u velikoj promeni svega i svih: *tek ću doći, miran i blag*.

Ave Maria! Dragana Boškovića ukoračuje, bez velike drame, i u smrt, ali ne radi uprizorenja modernističkog nihilizma, već radi nalaženja drugosti samog umiranja: ljubavi. Kao da se odaziva Rastku Petroviću, Bošković otkriva jednu nadmoćnu ljubav, čije radosno i svetlo događanje postaje *taj ton, this is the girl* ove knjige. Cela ova velika pesma ne kao da tek podrhtava ili treperi, već razigrano i neobično zvučno izražava i svetkuje svoje ljubavno biće. Ali *to* je više nego tek *akustični bekgrund*, jer što je ova poezija zvučnija, Bošković je više *tamo*. To više i nisu stihovi koji se polagano čitaju, na nivou uočavanja znakova i semantičkog sabiranja, to je veliko združenje glasova ljubavi, jedna turbulencija budućeg i ljubavnog, što se netaktilno, nadzvučno širi i ubrzava. Boškovićeva pesma otvara i ispražnjuje potencijal smrti, jer je od onoga *kada bi smrti bilo, kada bih umro* jače to što se u njoj, u *onome ništa sebe*, pronalazi kao glas ljubavi. I baš to ništa, dakle to posred smrti

uspelo bi da dođe do reči i tako milo izgovori:

VOLIM TE

(ništa sam, volim!),

a čulo bi se, kao što će se Red alert čuti,

gong, ring-ring, bas-bubanj zvona sa crkve Svetog Silvestera,

čulo bi se, čuće se, dođi, slušaj, slušaj, psssst, slušaj,

evo ga, dolazi, treći nebeski bubanj:

DUM-DUM,

TU-DUM,

TE-DEUM:
dum-dum, tu-da-dam-dam, tu-dum, TE DEUM!
Tek nazalno: VOLIM TE!

Kada je budućnost tu, onda se lako i bezbrižno može na svaku stranu, ka svakoj geografskoj tački, ka svakom kulturnom lokusu, a da ništa od toga ne usporava, ne opterećuje. Onda zaista, kako Bošković voli da kaže, sve može! I ova poezija je baš takva, „sve-možna“. Bez poetičke deklaracije, bez stilskog kanona, bez referencijalnog probiranja, bez metričkih ograničenja (cela knjiga jedna je pesma!), kao i, mada saopštava o najvažnijem, bez ontološke pedagogije. *Ave Maria!* ne ispoveda kako treba postojati, voleti, govoriti, umreti, radovati se. Ona je rasterećena estetičke teologije, humanističkih manifesta i baš zato je tako blizu čoveka, blizu Boga. Zato je *toliko* poezija. Kao da su odlomci svega što je ikada u biću Dragana Boškovića kazano, verovano, prećutano i osećano, gubljeno i dobijano, nanovo skupljeni, svezani, osijani, nekim pojačanim, ceo život usavršavanim, magnetizmom stremljenja govoru bića, Bogorodici, Bogu. Možda je to poeto-teo-okrepljenje najuočljivije u domenu rastvaranja i fluidizacije jezika, koji je Bošković učinio više svojim, više živim, više *višim*, pa i kad *u knjizi piše da si onaj koji jeste*, onda *piše J i H i V i opet H*, a sve su to *samo slova, slova, slova, HA-HA-HA!*. Jer kada postanemo jedan osmeh – (*celim telom: HA-HA-HA!*) – onda nismo samo to, već i nešto poput *velikog šapata blues-a*, možda *tek ritam talasa Jonskog mora*, a možda i *otkucaj srca pokojne Klanateljice Krvi Hristove, časne sestre Ines*. U tom jeziku, slobodnom od sebe samog, u nama slobodnima od jezika, od njegovih putanja, ugrušaka, od njegovih cilindara i (još uvek) hrizantema, sreće se Bogorodica, Gospod i grad: *Teotokos, Te Deum, TU-DUM*. I nekako baš kroz ove glasove – T, E, O, S, D, U, M – prolaze zvučne magistrale knjige *Ave Maria!*. U dolasku *Teotokosa* tek se čuje *TU-DUM* (kao da tim *TU-DUM* na nekom svom jeziku Bošković kaže „ja“), da bi se oboje, u *Tedeumu*, našli zagrljeni pred *Gospodom*. Zato *Ave Maria!* jeste sve to: Dragan, Marija, Gospod, reči, hvala, himna, dolazak, zagrljaj, ljubav – *tu*.

jer ljubav se vidi, jel da?
(Vidi, vidi, vidi jel!),
ona ljubi, ljubi, ljubi, ima lice, prezime i ime, ljubi,
oh, Gospode, Lord, Lord, Lord, vidi, ima lice, ime
(ni-na-ni-na-ni-na)
ona ljubi, ništa sam, volim, dolazim, tu...

Ave Maria! jeste čisto događanje ljubavi. Pisanje, biće i ljubav jedan su isti događaj: *ništa sam, volim, pisaću, biću*. Ali kada vidi lica i priziva imena ljubavi, Boškovićev subjekt svestan je koliko je tradicija pevanja o ljubavi istorija stereotipa, jezičkih trikova, mangupskih štosova. On dobro zna da stihovi mogu biti *uragan*, ali i *kese* što ih *bakice skupljaju, peru i suše na terasama*, te je potreban odlučan prestup: ne biti pesnik, ne kazivati o ljubavi, već izmicati sebi, jezik i biće stalno tražiti u onome drugog jezika i drugog sebe. Zato je za Boškovića pesničko *jesam, biću* nepovratno određeno onim *kad bih bio pesnik*. Ne, dakle, u zaokruženom jeziku i u uokvirenom, stereotipnom sentimentu, već u obeskrajenom drugom jeziku i života, u onome još ne i samo tako uvek već da, do čega se dolazi izmirenjem sa ništa sebe, Bošković može da pronade ono što piše. Stoga *kad bih* permanentno prethodi, kao poetički i ontološki uslov, onome *jesam, biću* i *pišem, zapisaću*. Prema tome, čas koji bi došao *već je tu, došao je* upravo *zato što nisam, ne znam, nije*. Čudesno su zbunjujući i leeeepiii ti stihovi Dragana Boškovića, jer otkrivaju nepodležnost vremenskim shemama, kauzalizmu antičke logike, te samo ono što postoji tako da će, kao beskrajno, tek biti i uvek više će biti, za njega je ono što je tu, u dolasku, došlo:

*i došla bi, došla bi, evo je, Bogorodica, dolazi, doći će pesma,
evo je, tu, tu, došla je, Dođi, beBoooo!*

Subjekt *Ave Maria!* nije vetar i nije tišina, ova poezija nije sećanje na susret sa jednom ženom, niti refleksija o suncu koje ne sija, ni lament o dolascima i odlascima, ova knjiga nije poetska varijacija mariološkog narativa. Subjekt *Ave Maria!* BIĆE vetar, u jednom postprostornom TU, *kao onaj koji će biti vetar, pa i tišina velika će biti i sastaću se se jednom ženom*, te *i sunce neće sijati*, a ona će *prošaputati: Kada ćeš mi doći?* Savršeno sećanje na budućnost! Istina postojanja je u budućem, toga se treba nadumno, ontološki setiti, tome pevati. Jer *će ona zapaliti cigaretu tako kao da nešto krade, sećate se*. Pevati odnos ljubavi moguće je ukoliko se na mestu ljubavi prepozna ličnost kao ono što voljenjem ona postaje (Episkop Ignatije (Midić). Zato i svi odlomci sveta, pogledani kroz voljenje, postaju deo te ličnosti, obudučeni, zavoljeni, oslobođeni. *Umiiiiiiiiiiiiireni*. I on će biti kao onaj koji će doći, jer je osetio kako u voljenju ona sebi i njemu dolazi. I zato *tu* nije tek prostor, i zato je ona došla, i zato je Dragan Bošković već otišao. Jer i *Božja budućnost je u našem odgovoru, u čovjekovom 'neka mi bude po tvojoj riječi', u ovome svijetu sada i u svakom danu sutrašnjice* (Ante Mateljan). Za subjekta koji je *došao* jer se sav predao onome *doći*, kao prethodnijem, sus-

ret sa Bogorodicom nije tek viđenje *Gospa s oreolom*, već izlazak iz sebe, događanje ljubavi koja ništa ne zadržava i ne završava, ništa ne konstruiše, ne traži:

*i stvari će se smanjiti, biće tako malo, i mi ćemo se smanjiti
(u ljubavi se sve tako brzo smanjuje,
ljubav je ono što može da stane u malu šaku,
trunčica, tek mrvica je ljubav).*

Teologije budućnosti neće biti ako ne bude jednostavna – to jest ako ne bude malena evanđeoskom malenošću i jasna bistrinom dječjeg oka, ako joj slovo ne bude potkrijepljeno osvjedočenjem o neizrecivoj tajni Božje ljubavi! (Ante Mateljan) Posvuda po knjizi *Ave Maria!* rasute su te trunčice i mrvice ljubavi, te šačice otvorene za ljubav, kao zenice otvorene za beskraj, pa su valjda zato, u onome kad bih i biću tu poezije i ljubavi, i ova knjiga i ova ljubav mnogo više od onoga što smo navikli da, kao više i bolje, podnesemo: *Koliko se vi volite, bre!* U onome tada ću, u konačno, u znaću – dakle *voleti, voleti i da volim* – subjekt Boškovićeve poezije, *pustolov budućnosti*, susreće Boga. Na istom su mestu, u živom, oni koji će se, u ljubavi, iznova roditi i Bog, koji u ljubavi stvori *sve žive duše*. U tom svitanju večnosti, u ljubavi iz beskraj, u životu iz Boga, stihovi su poput dva polumeseca što se šuškuju *jedno uz drugo*, poput srca što *će kucati zu-zu, ja-ki-ca*, poput strana koje će se sklopiti i postaće svet:

(Vidi, vidi, stvaramo svet!),
*I gledaćeš me kako vezujem pertle, umivam se (prvi put),
I nećemo sedeti na betonu da se ne prehladimo,
I gledaćeš naše cipele, crvene starke, dolaze, idu same
(tup-zvec-tap-zvec),
I starićeš uz mene, Šapice, ə ə ə
I zasađićemo na terasi ledene muškatile i bosiljak,
Za mene – dan i noć
(I stvori Bog dan i noć!)*

Kada se peva iz osećanja beskraj, iz cvetanja dlana *našega Boga*, kraja i smrti nema, vremena nema, a u svakom glasu, slogu i reči (kao u *Amen: nemA, nemA, nemA*), odblesci su večnog svitanja. Jer svaki se glas, slog i reč mogu okrenuti u ništa sebe, rascvetati u nešto mnogo više od sebe: ə ə ə. Ali kakva će biti ta *melodija svitanja*,

himna dolaska, nebesa? Ono što dolazi Bošković oseća u *speed-u, trash-u* – jer ljubav je tako brza i beskrajna – pa i stihovi *Ave Maria!*, i razmah ljubavi u njima, imaju snažno, našem pesništvu nesvojstveno ubrzanje. Uistinu nije reč o tome da je ova poezija iz štosu metrički zblížena sa nekim žanrovima muzike, na način ugledanja, citiranja, parafraze, ili prenosa unutar tekstualno nesvesnog, već o tome da određene ritmičke i melodijsko-jezičke formacije u pesništvu i posebno u rok muzici omogućavaju da se svet otvori za više od sebe samog. Bogorodica, poezija, muzika, ljubav osnovni su pokreti toga ubrzanja, osnovni prelazi u brzinu večnosti:

*i pokrenuće se Gospodnjim dolaskom brzina, Doći ću, brrrm, brziinaaa,
i kada dostigne ubrzanje ljubavi
(dždždždždždždždždždžd),
ovaj svet će nestati, nestaće materijalni svet, fjuuuuuuuuu!
i doći ću, ona će doći, brža od brzine svetlosti, zuuuuuuum,
i pesme će postati nevidljive i lepe,
slova će se ispisivati na svetlu, vetru, krilima anđela,
doći ćemo, ljubavi, na talasim nebeskog hardcore-a,
i preći ćemo u večnost, draga
(Bogorodica je najbrža, zuuuuuuum, m m m, trep!).*

U poetičkom formatu knjige *Ave Maria!* brzina je mnogo više nego tema ili figura, pa je to *drugo* teme i figure operativni sistem ove velike pesme. Kao retko gde, u Boškovićevoj poeziji čitanje može da oseti sebe, jer otkriva duh novog iskustva koje prolazi kroz njega, otkrivajući tako i sebe kao događaj, pa je svest o izmenjenosti poetskog horizonta slivena sa svešću o izmenjenosti čitanja. Poput znamenite junakinje Luisa Kerola, čitalac dugo i srećno propada kroz rupu. A što pada dublje, što ide dalje, kao u dubine svog srca i sna, svog duha i svoje tmine, sve se neverovatnije, dramatičnije i lepše stvari otkrivaju. Kako se tek ona svima znana, a ipak tako tajnovita misao, sa početka Disove *Tamnice*, sada može lako razjasniti: To je *ona* pesma! Gde sam pao i ja! Čitalac će pomisliti ovo i pre stiha *praštajte što padam u jezik [...] a samo jurim*. I zaista, brzina u ovoj knjizi mogla bi se sravniti sa brzinom jednog superaviona F-16 (zar smo zaboravili da je pesnik *rođen februara, šesnaestog?*), ali ovo sravnjivanje ne bi bilo potpuno, pošto Bošković zna i za nadbrzinu: *Bogorodica je najbrža od svih svetih!* I baš o njoj, svetoj i najbržoj, jeste ova knjiga, *Ave Maria!* Dragan Bošković intenzivno misli o dobroti, ali čitati *Ave Maria!* znači sresti se sa jednom neočekivanom dobrotom i okusiti gorčinu svoje nesviklosti

na ono što Bošković pesnik i Bošković čovek jesu pred vama. Ozvučiti se, iznutra, stihovima *Ave Maria!*, znači ozvučiti se rečima koje, mislio je Hugo Fridrih, što češće dolaze to više odgovaraju duši koja se kroz njih raskriva: *Da, da, lepo je bilo živeti ovaj svet, / i tako je lepo opet doći, nekako mnogo lepo.* I ne samo *lepo* ili *mir*, toliko puta ponovljene u ovoj knjizi, već osobito *leeeepooo* i *iiiiiiiiiiiiir* znak su da ono što kao ljubav, mir, beskraj, ispunjava ovaj tekst više je od teksta, pa se na mestima *eee, ooo, iiiiiiiiiii* razmiču obruči reči i obruči teksta, ne bi li duša pokazala ono čemu se predala: lepoj brzini ljubavi. Kada hitre struje ovih stihova premreže vašu krv – kao vreme čitanja preporučujem pozne časove, one pred san, pred odmor od dana i života – može vam se desiti da otkrijete nešto neočekivano, zaboravljeno, netraženo: milost života. Mada smo među onima koji će voleti *tako zanemarljivo malo*, vrteti se u krug, vrteti, vrteti, mada smo baš oni kojima je *u ustima med, u utrobi oganj.*

Nije nepoznata – a posle zbirke *The Clash* ni onima koji autora ne poznaju – ljubav Dragana Boškovića za rock and roll. I spram te ljubavi, kao spram sunca bića, moguće je videti kako se presijava *Ave Maria!* Ali čini se da Bošković sada ide i dalje, izlazi na granicu jezika, zvuka, tona, na rub na kome se rasparuju znani znakovi i zvukovi, povlače se muzičke reference (mada ih ima), povlači se muzička, i svaka poznata, kultura (mada je i te kako ima), pa kao u nekom mističkom otkrivanju, otpočinje jedna melodija koju više osećate kao vibriranje srca dok u njega nešto rajsko ulazi, nego što je čujete uhom, kao vlastito sricanje reči. I zato se pitam hoće li se *Ave Maria!* ikada zaista čuti u školjki pokraj srca onih koji budu slušali. Mada ima onih koji će *Ave Maria!* ubedljivo pevati. Ko u sebi otpeva prvi i poslednji ton totalnog registra *Ave Maria!*, taj glas ulaska u život, u večnost, u ljubav, to tepajuće *grrrrrrrr*, to *MMM*, nazalno kao *VOLIM TE*, neuporedivo kao *ljubi me*, ili *gde si pošao*, ili *Dođi*, taj je ne rukama što pišu, već šapicama tražio oko sebe, našao i – *m m m* – ušuškao se uz nekoga. Taj se, u tom nadregistru kao na mestu vrhunskog potkrepljenja, nahranio supom detinjstva, zapojio jednom svemoći ukusa, svetim kapima: *and my life – kiša je, ne plači, mila, m m m, evo me, dolazim – will be lost like tears in rain.* Ali ne samo da je pio tako da *utopiše se voljno u nj slavuji*, već se – i tek sada tako prisno osećam Rastkovu pesmu o svetlom poljupcu – probudio u večnosti! Uzbudeno, slobodno, odjednom otvoriv oči *pod nebom prepunim ptica, pod talasima mladim svetlosti*, našav se u veličanstvenom sjaju *zaboravljati sve to što život bi iza mene*, tako širokih zenica u beskraju (zato Bošković nosi sočiva) videti Čas nenadmašnog ganuća! Pod nebom Dragana Boškovića, otvorenom iza jednog smederevca, *večnost će svitati*, a papirnati narcisi poleteće kao *iz neke bare čudesno lepe ptice*, što *izgledaće kao ždralovi i imaće indigo i zeleno perje, poput paunova.* Tada će, kroz pesničko biće, biti

pronesena i sjedinjena *neba večito putujuća*, kada se *najzad* vezalo *sve što bi u telu i nenadmašno u glasu*, kada je Bošković utonuo, umro (a umro je *odavno, i opet, i toliko puta* da mu je *više muka od svih svojih umiranja*), a u umornu usnu i zenicu mu sanu ušao *Taj Čas*, natopljen *radošću i saznanjem!* Čas večnosti i ljubavi! *I am tonight!*

Ave Maria! je antologijska knjiga. Stvorena za jagodice prstiju. Za dva polumeseca u zagrljaju. Za Bogorodicu. Daleko od poetičkih klikera što ih i pesnici i kritičari sentimentalno razmenjuju – čak i kada su, i jedni i drugi, odlični. Daleko onoliko koliko je Dragan Bošković daleko od mene, i od vas. A znam, iako je ovde, blag, milostiv, vedar, već je tamo. I isto je toliko u poeziji, koliko mi nismo. Toliko u onome što *će biti*, kojem nijedan nominalni jezik, sem događanja same ljubavi kao događanja te budućnosti, ne može pristupiti. I zato više ovde, više za nas, nego kad bih i zamislio da sam za sebe mogu biti. Stoga, čitajući ove stihove, mi samo ljubopitljivo posmatramo i – ne čujemo, ne verujemo. Ako bi neko nekada želeo da sačini jednu poetiku tepanja, da kaže nešto o jeziku prisnosti, blagosti, milosti, o tihom darovanju sebe drugome, ta poetika morala bi da naseli svoju misao stihovima Dragana Boškovića. Bila bi to poetika treptaja, brzine, šapica, poetika *tu-tu-tu-tuuuuuuuuuu*, poetika svitanja i jutara (ne bilo kojih, već onih što se daju, bez ostatka, kao *sva jutra života moga*), poetika budućeg i kraja kojeg *nema, nema, nema*, poetika *kva-kva, grrrrrrrr* i *m m m*, naposletku poetika tišine i mira. Poetika pesama koje su lepe, jer su postale nevidljive. Dakle, nemoguća poetika srpske književnosti. U knjizi *Ave Maria!* Bošković je uprizorio jednu putanju koja je, kao monogram njegovog bića (kao ə ə ə), neprikaziva i neponovljiva, nevidljiva a nadmoćna, jer prelazi na drugu stranu: *ništa sam, volim!* Zato je i on od ove velike pesme *drugačiji, dolazeći, iznenađen sobom*. Ima li većeg obrta, prestupa, iznenađenja, draže i slade predaje: bez ostatka utonuti, premetnuti se u ljubav! *Ave Maria!* je najnežnija, najprisnija poezija koju ćete čitati. Ikada se, zar, rastati od nje? A najbolje u toj poeziji uvek će biti tamo, u čoveku-ljubavi koji već nije ovde. Ali mada će TO uvek biti ispred, nikad sasvim u oku i uhu, uvek na nekom drugom jeziku i mestu, uvek na samo njegovom jeziku i mestu, ipak već SADA čujemo ŠŠŠŠŠŠ onoga TADA, kad *više neću pisati o ocu, neću pisati pesme*. Jer to se *ne poje*. Šta je TO? – pitaće se, s početka ove zime, srpski pesnici, kritičari, čitaoci, iznova jednako bučni, spori i nostalgični, u iščekivanju rođenja ONOG deteta, i u bojažljivom prilaženju OVOJ knjizi, ovom DETETU. A to dete će, kao da je ovo najbolji među svetovima, samo mirno, *lako i tiho, bez zvuka, cvetati: Dođi. Amen. Trep.*

Časlav Nikolić

Aleksandra Sekulić
ZUUUUUUM:
MARIJA!
strana **33.**

SADRŽAJ

Ave Maria!
strana **5.**

Časlav Nikolić
RITAM
DOLASKA
ILI BLAŽENI
SAMO TIHO
ODU
strana **37.**

Dragan Bošković (1970, Beograd). Knjige: Islednik, svedok, priča: Istražni postupci u Peščaniku i Grobnici za Borisa Davidoviča Danila Kiša, 2004. / Tekstualno (ne)svesno, 2008. / Zablude modernizma, 2010. / Đorđe Marković Koder, 2014. / Zablude čitanja, 2015. / Slobodan Štetić: Poster, 2015. / Nulti stepen realizma, 2017. / Odisej – kataloška priča (koautor Saša Ilić), 1998. / Vrtoglavica, laž i Vavilon od kartona, 1998. / U jednom telu, 2003. / Isaija, 2006. / Otac, 2013. / The Clash, 2016. Urednik: (Zlo)upotrebe istorije u srpskoj književnosti od 1945. do 2000. (sa Mirjanom Detelić), 2007. / Pol Lorens, Biblijski atlas (urednik politika, 2008. / Interkulturni južnoslovenske paradigme Velika opšta ilustrovana (urednik za Religiju sa 2010. / Imperijalni kulture, 2010. / Ptice: (sa Mirjanom rod, identitet, / Društvene književnost i dani: Filološko- (2002–2012), / Egzil(anti): društvo, politika, društvo i kriza i književnosti Kovačevićem), Zavet čoveka i Vizantija u (srpskoj) srednjeg do dvadeset i jezik, književnost i kultura (sa Milošem Kovačevićem), (sa Časlavom Nikolićem), 2014. / ruskog formalizma, 2014. / Filologije VS Ideologije, 2014. / Mališa (Zbornik radova povodom četrdeset godina naučnog, prosvetiteljskog i umetničkog rada doc. dr. Mališe Stanojevića), 2015. / Sreća, 2015. / Rat i književnost (sa Časlavom Nikolićem), 2015. / Rock'n'roll (sa Časlavom Nikolićem), 2016. / Dušan Ivanić (sa Draganom Vukićević), 2016. / Tišina (sa Časlavom Nikolićem), 2017. i srpska književnost, 2008. / enciklopedija Larousse Vladanom Perišićem), okviri književnosti i književnost, kultura Detelić), 2011. / Žene: književnost, 2011. krize i (srpska) kultura, 2011. / Naši umetnički fakultet 2012. / Bog, 2012. Književnost, 2012. / Savremeno proučavanja jezika (sa Milošem 2012. / Nemoguće: književnosti, 2013. / književnosti i kulturi od prvog veka, 2013. / Srpski u procesu evrointegracija 2014. / Satir, satira, satirično Uskrsnuće književnosti: 100 godina

